

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Habacvc Propheta

Habakuk

Argentorati, 1526

VD16 B 3952

Tum innouabit animum, perget, ac delinquet. Tum uictoria eius erit Dei eius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35974

quàm ut ullius timeat repugnantiam. Nam adeo rebel-
lantes uincere illi facile erit, ut derideat etiam si qui se
se illi opponant. Neque ulla moenia, propugnaculaque
defendunt. Nam ubi muros conquassare non poterit,
tàm fastigiatos congeret aggeres, ut per murum tela
in urbem traiciat, & cursum suum in eandem parietem.
Quo præcipue Ierusalem, Propheta intelligit, quæ
una confidebant Iudæi, quod adeo bene munita custo-
diatæque erat, ut multa de eius obfirmatiõe, posteris tra-
dita conspiciantur.

Tum innouabit animum, per-
get, ac delinquet. Tum uictoria eius erit Dei eius.

Describit nunc, ut Babylonij uictoria sua, tum ad
arrogantiam suam, tum ad blasphemiam Dei abusuri
sint, quo tum delinquunt, ut & rursum illos Deus præ-
cipitare & destruere tandem opus habeat. Nec enim
ulli humani cordis uirium est, ut non extollatur, aut
gloriètur, in scælici rerum successu, ut illud ne dum di-
uina scriptura, ceterum & gentes è sui experientia
testantur ac fatentur. Sic Poeta canit. Nescia mens
hominum seruare modum rebus sublata secundis.
E regione, neque in aduersis rebus continere se po-
test, quoniam desperet, ac mergatur, Vtrinque nimis mol-
lis & imbecillis est, multo tamen debilior ad ferendam
bonam

A N N O T A T I O N E S.

Bonam fortunam quam aduersam, id quod uulgo iactata prouerbia testantur. Omnia perferre potest homo præterquam foelices dies. Et rursum. Fortes oportet esse pedes, qui meliores dies ferant. Quæ ipsa nos experientia docet. Cui nanque facultas, honor, & nihil non prosperitatis, pro uoto, contingunt, ille desistere non potest à dilapidatione, audacia, fastu, & rabiæ, donec aduersitas ab huiusmodi illum arceat, iuxta id quod aiunt uulgo. Res addunt animum, animus superbiam, superbia egestatem efficit, egestas uero dolorem adfert, dolor opes rursum queritat. Atq; hæc est mudi conditio, in ambitu, circuloque eius, & hæc hominum natura, quam nemo permutabit unquam.

Huius rei exemplum sume tristem colonorum seditionem. Triste nanque exemplum illud, in æterna usq; sæcula ad memoriam reuocandum, neque ulla unquam obliuione delendum est. Quom ex uoto rusticis omnia succederent, bone Deus, quanta confidentia, fastus, iactantia, pompa, & nulla non libido, atque arrogantia aderat? Nemo audiebat, nemo uidebat, nulla mensura aut moderatio, sed capite perumpendum, quicquid in animo proponebant, peragendum erat, neq; contineri nullius ratione habita, nec ab instituto semoueri poterant.

E diuerso, quam defessos, desperatos exanimatosq; id infortunij superiores reddidit, qui omnes ante leonum iræ sege-

Se gestabant corda, ibi nullus animus, nulla gloria, sola fuga uero, et desperatio. Iam uero, dum in uersa toga, principes ac superiores quicumq; cæsis rusticis, uictoria potius sint. Rursus nullum medium, nulla moderatio utrinque est. Ignorant potestates, quo pacto cupiditatem suam explere ac recreare satis debeant. Coloni adeo exciderunt animo, ut nesciant quid faciendum sit. Faxit Deus ne inde sequatur deterius quo domini cū subditis unā intereant, ut & Babylonij ad ultimū accidit, ut posthac audiemus.

Quom enim rex cum populo suo, regno suo secundo dari uentos animaduertet, nec quenquam regū, principum, ciuitatum atq; terrarum sibi posse resistere, crescebat illis animus, innouabanturq; mente (ut hic Habacuc ait) hoc est tum primum alacriores & arrogantiores reddebantur, quā antea unquam fuerint, summæ illius optimæq; fortunæ causā. nec seruare modum, nec se ipsos agnoscere poterant, nec Deo totum referre acceptum, quom tamē uniuersa illa prosperitas nuda & immerita essent dona Dei. Quemadmodum hodie Principes nostri & Episcopi, Deo non referunt acceptum, quod permanserint, nec agnoscunt sese nec humiliant. Ceterum pergunt, inquit Habacuc & delinquant, hoc est pertranseunt, gloriātur, erectis cristis incedunt, quasi nunc tutissimi super omnes montes trāsiliissent, duobus arduis peccatis se in uos redadentes Deo, quæ crudeliter eos tādē precipitabunt.

Alicrum

ANNOTATIONES.

Alterum peccatum, est superbia illa, quam in miseris exercent mortalibus iamdiu uictis, tyrannidem cum iisdem, pro omni concupiscentia agentes. Alterum est, blasphemia in Deum, quod Deo honorem non tribuentes, se tam iustos ac dignos coram Deo arbitrentur, contemnentes & calumniantes uictos, tanquam eos, qui a Deo condemnati & abiecti sint, taliq; demeruerint. Ibi tum recte impingunt, ac in Deum delinquit, ut ita tam Deum quam homines super se onerent, & utrisq; intollerabiles fiant, ac confestim pessum eant, pro quo sane plurima moluntur.

Primum peccatum, Arrogantia in mortalibus perpetrata, dolorem humano cordi adfert: Prophetas, ut alios Diuos, multo uehementius alterum peccatum cruciat, nempe blasphemia Dei. Quare demonstrat & explicat eosdem fusius, iisdq; respondet. Priores simpliciter communi uocabulo nominat, dicens: Per fastum suum delinquit. Alios uero amaris ac prae duris uerbis conuenit, inquit, Tum uictoriam eius, Dei sui uictoriam esse oportet. Hoc est, Non satis est fastui eius quod & superet & degraueat mortales. Ad haec idolo suo, quod Babyloni colebatur, honorem tribuere oportet, quasi ex eo tanta uirtus atque uictoria steterit. Nec uerum Hierosolymorum Deum tanta praestitisse, at potius, ceu multo imbecilliolem & uiliorem unam cum populo eius Iudaico, uictum, ac suo Babylonico idolo substratum oportuit. Ille enim est,

D CIIUS

cuius tanta uictoria, tantus triumphus esse ac dici eõue-
 niat. Quò ergo nunc Iudeorum Deus peruenit? quem
 admodum 4. Reg. primarius regis pincerna, domi-
 num suum omneis in terra deos deuicisse cõfirmabat,
 unde nec Iudeorum illi repugnare Deũ posse. Id uero
 uehementer prophetas cruciat, q̄ nedum impij non a-
 gnoscant, undenam illis uictoria cõstet ac uirtus, uerũ
 & sese in sua obthurent malicia, deũ uituperent libere
 & secure, Satanae tribuẽtes, quod à deo susceperunt.
 uirtũ suum, uirtutis loco, populũ dei, peccatorum uice
 nefariorumq̄ collocãtes. Quare cũ hoc sese peccato,
 ad finẽ usq̄; capituli huius macerat & adfligit, ut ad i-
 racundiam et impatientiam ferẽ prouocetur, quòd Ba-
 bylonij iustam habere causam, populus uero iniustam
 debeant, quom hic aduersis quassentur rebus, illi uero
 propitia fortuna perfruantur.

Hoc pacto, quem Iudei crucifixo Christo superio-
 res essent, gloriabantur, & blasphemabãt, dicentes: Si
 filius dei est, liberet eũ, perinde ac deus ab eorum parti-
 bus stare, ac omnino equã tuerentur causam, Chri-
 stus uero iniquam, illic uirtus et uictoria illorũ Dei il-
 lorũ fuit, hoc est, diaboli et idoli sui, nesciebãt. n. quòd
 uerus deus Christũ adeo reliquerit, inq̄; eorum manus
 tradiderit, ac iuxta Christum tamẽ diligeret, eis uero
 succenseret, more omnium Tyrannorum, qui gratiam
 Dei, pro externa sua foelicitate aut infœlicitate metuntur.
 Sicut & Episcopi & Principeſ nostri faciũt, post
 quam

ANNOTATIONES.

quam eis uictoriam in colonos dedit, quos, et iuxta ple-
rosq; innocētes Christianos adfligere & maclare per-
mittit, ac persequi, non secus cogitant, atq; causam se-
am iustam esse, ac Deo bene gratā, audaces, temerarij.
Deo se in hoc obsequium prestare credunt, nihil repū-
tantes interim, & Deum suum & causam, planè dia-
bolica esse, quom uideant sese fortunatos, Euangeli-
on uero aduersitati obnoxium. Ignorant uero Christia-
norum causam esse iustam, eosq; à Deo in manus suas
traditos, quemadmodum CHRISTVS unà cum o-
mnibus Sanctis, hostili manui subiecti sunt. Quocir-
ca pergunt calumniari, in hanc sententiam erum-
pentes: Vbi nunc tuus CHRISTVS? Sine, auxili-
etur modo tibi. Tum potentiam & uictoriam illo-
rum oportet esse Dei sui, ac se non iniquas fouere
partes. Hæc uere Christiana crux est, ut nedum ad-
uersa patiamur constanter, uerum etiam, iniquam nos
tutari causam, adcoq; ut CHRISTVS, inter iniquos
censeri, oporteat.

Atqui infelix eos exitus manet, & acidum omnino
sinapi oritur, ubi mel suum totum seuerunt. Quom
enim Deum non formident in iudicijs & operibus e-
ius, nec sese humiliant, confidenter eos impingere sti-
nt, ut fortunæ & uictoriæ satis abunde habeant, eos
hoc pacto in prudentia & bona opinione sua ad stultit-
iam redigens, ut peccati sui mensuram compleant, se-

D 2 seq;

ſeq̄; obdurent, donec hora uenerit, qua aequè illis accidet, atque Babylonijs, Iudæis, & omnibus id genus Tyrannis. Nam ubi nunc ſunt, qui CHRISTO illudebant: Sperauit in Deum, liberet em̄ nunc, ſi uult? Vbi Deus illorum, cui uictoriam referebant acceptam? CHRISTVS permansit, ipſi ut puluis agri, ſic diſperſi, & euanidi facti ſunt. Qua ex re, nos quoque conſolationem hodie recipere poſſumus. Nam & hora non longo poſt tempore aderit, qua de noſtris Tyrannis, Epiſcopis & Sacrificis dicitur: Vbi ſunt? Vbi nam Deus illorum nunc eſt? Vbi precioſa iuſtaq̄; illorum cauſſa? Vbi Catholica eorum Eccleſia? Quò ſe nunc proripuerunt, qui dicebant: Sine, Euangelium tuum & Chriſtus tuus auxilietur tibi. Quòd uero iam triumphant, inſaniunt, audaces ac temerarij ſunt, ac uictoriam Deo ſuo tribuunt, id eò pertinet, ut alacriter impingentes, ſtulti, indurati fiant, adeoq̄; ad animaduersionem matureſcant, & tametsi eis prædicetur, haudquaquam tamen credant, ſed magis derideant, ne conuertantur, & ſalui fiant.

Sed tu domine deus meus, ſanctus meus, tu ab æterno es, ne mori nos ſinas, ceterum eum, o domine, animaduersionem tantummodo eſſe permittas, & o fortitudo noſtra, ipſum nos caſtigare, duntaxat concedas.

Peccatum